

י"ג בסיון התשע"ח

27 במאי 2018

לכבוד

מר מוריס דורפמן

ראש חטיבת רגולציה, מבנה שווקים והסדרה של המערך הביטוחי

משרד הבריאות

ירושלים

במייל pkupot@moh.gov.il

הנדון: ועדה לבחינת תכניות שב"ן של קופות החולים

1. כידוע, לאחרונה מינה סגן שר הבריאות, ח"כ ליצמן, ועדה ציבורית לבחינת תכניות שב"ן של קופות החולים, ואתה עומד בראשה. על הוועדה לדון, בין היתר, במאפייני הרבדים השונים והפרקים השונים בתכניות בראייה צופה פני עתיד, תוך שקלול שיקולי יציבות, תחרות והשלכות על מערכת הבריאות הציבורית.

2. הוועדה הזמינה גורמים המעוניינים להביע עמדה להעבירם לוועדה. משרד מבקר המדינה עסק בשנים האחרונות לא פעם בתכניות השב"ן, ורצינו להביא לידיעתכם את עיקרי הליקויים שעלו בדוחות הביקורת. להלן פירוט הדברים:

א. **דוח שנתי 56 (2006) בפרק "שירותי בריאות נוספים - שמירת זכויות המבוטחים"**
- משרד הבריאות (להלן גם - המשרד) לא פיקח על איכות השירות הרפואי שהקופות נתנו למבוטחיהן; השלכות מימון שירותים "מן השקל הראשון" בשב"ן - (1) היווצרות חיסכון ניכר לקופות החולים באי ניצול סל שירותי הבריאות (להלן גם - הסל), (2) עמית תכניות השב"ן משלמים תשלום כפול (תשלום מס בריאות ע"פ החוק לכיסוי כל השירותים הכלולים בסל ותשלום דמי חבר בתכניות השב"ן הכלולים תוספת בגובה ערך השירות שנחסך בתקציב הסל, (3) תמריץ לקופות החולים להציע בתכניות השב"ן תנאים משופרים לעוד ועוד שירותים הכלולים בסל. נושא מהותי זה לא נדון על ידי השרים הנוגעים בדבר; המשרד לא בדק את אופן העמסת הוצאות ההנהלה והכלליות של הקופות על תכניות השב"ן, כך שנצר חשש להעמסת יתר של הוצאות; קיום כפל ביטוח - בין תכניות השב"ן לביטוחי בריאות בחברות מסחריות, כלומר שהצרכן משלם פעמיים על הביטוח עבור אותו שירות. כפל הביטוח גורם לעיוות בהקצאת המקורות במשק הבריאות, ופוגע ברווחת הצרכנים; אי קיום דיון בין הסמנכ"לית לפיקוח על קופות החולים לבין המפקח על הביטוח במשרד האוצר על הוספת רובד מסחרי לתכנית שב"ן של אחת מקופות החולים; אי בהירות בניסוח תקנוני תכניות השב"ן.

ב. **דוח 58 (2008) בפרק "סוגיות בנושא השתתפות עצמית של מבוטחים בתשלומים עבור שירותי בריאות"** - מתן תרופות באמצעות השב"ן במקום באמצעות הסל;

האגף לביקורת מערכת הבריאות

- 2 -

שיעורי ההשתתפות העצמית - קופות החולים יכלו לגבות מחברי תכניות השב"ן שיעור ניכר מהמחיר המרבי של התרופות.

ג. דוח 58 (2008) בפרק "סדרי הקצאת אביזרים רפואיים למבוטחים בקופות החולים" - תנאי התקשרות בעייתיים של השב"ן של שירותי בריאות כללית עם ספקי מכשירי שמיעה; אי קיום בקרה שוטפת של "כללית מושלם" על ספק משמעותי שסיפק אביזרים רפואיים.

ד. דוח 63 (2013) בפרק "היבטים במערכת הרפואה הפרטית - מדיניות, אסדרה וכלי פיקוח" - את הרפואה במערכת הפרטית מזינים בעיקר כספי תכניות השב"ן, בפרט הסעיף של בחירת רופא. חל גידול ניכר בשנים האחרונות בצריכת שירותי בריאות במערכת הפרטית במימון השב"ן ובעקבות כך חל גידול בפעילות בתי החולים הפרטיים. יש תופעות לוואי במערכת הרפואה הציבורית של פעילות הרפואה במערכת הפרטית (הפחתה בשיעורי המשרה במגזר הציבורי, חשש לפגיעה בהוראה הקלינית, שעות עבודה בלתי סבירות של מנתחים, ניגוד עניינים בשל עבודה במערכת הרפואה הציבורית ובפרקטיקה פרטית, פגיעה בתפוקות של מנתחים בבתי חולים ממשלתיים); מאוחדת הייתה הקופה היחידה מבין ארבע הקופות שביצעה בקרה רפואית על הצורך בניתוח במסגרת השב"ן באמצעות רופאים בכירים ביותר; כפל ביטוח בין השב"ן לחברות הביטוח הפרטיות, וחברות אלה מעודדות את עמיתיהן, שפונים להפעיל את פוליסת ביטוח הבריאות הפרטית שלהם, להפעיל את השב"ן בקופות החולים ואף נותנות להם גמול כספי כדי להימנע מלהפעיל את פוליסת הביטוח הפרטי.

ה. דוח 63 (2013) בפרק "שירותי הבריאות בפריפריה - בתי החולים והקהילה" - קיימים פערים ניכרים בין שיעור עמיתי השב"ן במחוז צפון לעומת זה במרכז. מבוטחי הקופות תושבי הפריפריה ממעטים להפעיל את תכניות השב"ן שרכשו לעומת הפעלה מוגברת של תושבי תל אביב והמרכז, ובכך הם בעצם מסבסדים את תושבי המרכז ("כשל שוק"). עלה גם החשש שיש קופות המעדיפות להשקיע משאבים באזורים המבוססים מהבחינה הכלכלית, דהיינו במרכז הארץ, ולא בפריפריה.

ו. דוח 65 (2015) בפרק "השמירה על זכויות החולה המאושפז ועל כבודו" - במערכת האשפוז יש מחסור ברופאים ובאחיות והעומס גורם לעיכוב בטיפול בחולה, דבר הפוגע בכבודו של החולה ואף עלול לפגוע בבריאותו. חולים שחברים בתכניות השב"ן יכולים להיעזר בתשלום מסוים בחברות חיצוניות שמספקות שירות השגחה על חולים. בכך אין מענה הולם ושוויוני לכל החולים הזקוקים להשגחה צמודה.

3. לאור האמור, אנא קחו בחשבון דברים אלה בעת גיבוש מסקנותיכם והמלצותיכם.

בברכה;
דן בנטל

דן בנטל
מנהל האגף